

De rechtszaak van RBV in een notendop

Ernstige hinder door Schiphol

Veel mensen ondervinden hinder en slaapverstoring door het vliegverkeer rond Schiphol. Dat zijn niet alleen de mensen die vlakbij Schiphol wonen, maar ook mensen in verder gelegen gebieden onder aan- en uitvliegrouters. Volgens onderzoeken hebben enkele honderdduizenden mensen last van ernstige hinder en/of ernstige slaapverstoring door het vliegverkeer op Schiphol. Schiphol is in de afgelopen twintig jaar enorm gegroeid, tot zo'n 500.000 vliegtuigbewegingen per jaar. De hinder is navenant toegenomen.

Voor wie komt RBV eigenlijk op?

RBV komt op voor alle mensen die hinder of slaapverstoring ondervinden door Schiphol. Dat zijn er volgens officiële schattingen zeker een paar honderdduizend. De rechtbank Den Haag heeft vastgesteld dat RBV een adequate spreekbuis is van deze belanghebbenden. De rechtbank vond belangrijk dat RBV wordt gesteund door ongeveer 5.000 sympathisanten/donateurs en meer dan 50 maatschappelijke organisaties. Maar dat zijn dus niet de enige mensen voor wie RBV opkomt.

Mensenrechten

Ernstige geluidhinder raakt aan de persoonlijke levenssfeer van de omwonenden van Schiphol. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer is een mensenrecht. Een inmenging met dat recht is niet altijd onrechtmatig. Maar dan moet de Staat wel kunnen aantonen dat dat echt noodzakelijk is, bijvoorbeeld met het oog op de economie. Die economische noodzaak moet opwegen tegen het probleem van de vele ernstig gehinderden.

De Nederlandse wet

Het vliegverkeer is in Nederland gereguleerd in de Wet luchtvaart en in het Luchtvaartverkeersbesluit (LVB). De Wet luchtvaart belooft sinds 2003 dat de ernstige hinder niet zal toenemen. In het LVb zijn grenswaarden gesteld voor de jaarlijkse geluidsbelasting waaraan omwonenden mogen worden blootgesteld.

Wat gaat er mis

De Staat heeft laten doorrekenen dat op grond van de geldende wet op dit moment zo'n 400.000 jaarlijkse vliegtuigbewegingen kunnen worden uitgevoerd. Maar er wordt al jaren veel meer gevlogen: voor dit jaar is het aantal vastgesteld op 483.000 vliegtuigbewegingen. De overheid houdt zich dus niet aan de wet.

RBV vindt dat de Staat zich ook niet aan de wet houdt, omdat de ernstige hinder sinds vele jaren stijgt, terwijl de wet beloofde dat de bescherming hetzelfde zou blijven.

Verder vindt RBV dat de Staat niet heeft laten zien dat deze groei van Schiphol echt nodig is voor de economie. Uit tal van rapporten blijkt namelijk dat Schiphol wel degelijk een maatje kleiner kan. Heel veel vluchten van en naar Schiphol worden gevuld door transfer-passagiers, die de economie uiteindelijk niets opleveren. De Staat moet daarnaast ook kijken naar de maatschappelijke kosten van de hinder. Een kleiner Schiphol is beter voor iedereen.

De rechtszaak van RBV in een notendop

Wat wil RBV

RBV wil dat de Staat zich aan zijn eigen wet houdt. Dat betekent in elk geval, dat de Staat niet meer mag vliegen dan mogelijk is op basis van het geldende LVB. Dat is op dit moment dus 400.000.

RBV wil ook dat de Staat voortaan naar àlle gehinderden kijkt, en niet alleen de gehinderden die in 2003 werden 'erkend'. De Staat moet rekening houden met de omstandigheden van nu, zoals nieuwe woningen, en de kennis die we nu hebben over de gevolgen van ernstige hinder en slaapverstoring.

RBV vindt dat de Staat de 'sterke aanbevelingen' van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) moet volgen. Dat betekent dat omwonenden aan minder geluidsbelasting mogen worden blootgesteld dan nu het geval is. En RBV wil dat de Staat voortaan niet meer alleen op jaarlijkse gemiddelden afgaat. Omwonenden moeten ook beschermd worden tegen piekbelasting, hinder rond de nachtelijke uren etc.

Tot slot wil RBV dat de Staat ervoor zorgt dat omwonenden weten wat ze kunnen verwachten qua mogelijke geluidshinder. Dat moet worden vastgelegd, zodat omwonenden ook naar de rechter kunnen als de Staat niet doet wat hij belooft.

Hoe zit het met Europa?

RBV en de Staat waren het tijdens de zitting op 30 januari met elkaar eens dat voor het terugvallen op de Nederlandse wet geen ingewikkelde Europese procedures nodig zijn. En die geldende wet zegt dus 400.000. Voor een verdere krimp kan het wel wat langer duren.

Wat eist RBV niet

RBV eist geen schadevergoeding.

RBV eist geen halvering, en noemt geen concreet aantal vluchten voor Schiphol. RBV vindt dat de Staat het Schipholbeleid verder moet invullen, maar binnen bepaalde grenzen. Dat betekent volgens RBV wel dat krimp onvermijdelijk is. Economische onderzoeken laten zien dat dat kan zonder mensen hun vakantie of baan af te nemen. Schiphol is veel te veel ingericht op transferpassagiers.

Een uitspraak over Schiphol zegt niks over bijvoorbeeld andere vormen van geluidsoverlast. Als de rechter de Staat opdraagt om de WHO-normen te volgen, dan doet hij dat, omdat hij vindt dat de Staat in het Schiphol-dossier geen goede belangenafweging heeft gemaakt. Dat laat zich niet zomaar op andere situaties toepassen.